

INHOUDSOPGAVE

I INLEIDING

II BEGRIPSAFBAKENING EN ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

- 1 Begripsafbakening
- 2 Algemene uitgangspunten

III HET INSCHAKELEN VAN EEN EXTERN DESKUNDIGE

- 1 Voortraject
- 2 Inschakelen van een extern deskundige met toestemming van de cliënt
- 3 Contra-indicaties voor een extern onderzoek
- 4 Inschakeling van een extern deskundige zonder toestemming van de cliënt
- 5 Afstemming opzet diagnostisch onderzoek op vraagstelling opdrachtgever

IV KWALITEITSEISEN (EXTERNE) DESKUNDIGEN

Kwaliteitseisen externe deskundigen

V HET VERRICHTEN VAN EEN DESKUNDIGENONDERZOEK

- 1 Algemeen
- 2 (De opzet van) het onderzoek
- 3 Ontwikkelingen tijdens het onderzoek

VI DE AFWIKKELING VAN EEN DESKUNDIGENONDERZOEK

- 1 De afwikkeling van het onderzoek door de extern deskundige
- 2 Afwikkeling van een extern onderzoek door de opdrachtgever

**VII HET VERRICHTEN EN DE AFWIKKELING VAN EEN
SECOND OPINION, EEN AANVULLEND ONDERZOEK OF EEN CONTRA
EXPERTISE**

- 1 Inleiding
- 2 Verrichten van een second opinion, een aanvullend onderzoek of een contra-expertise door een extern deskundige
- 3 Afwikkeling van een second-opinion, een aanvullend onderzoek dan wel een contra-expertise door de opdrachtgever

VIII INZAGE EN OPENBAARHEID

- 1 Inleiding
- 2 Inzage
- 3 Openbaarheid

IX KLACHTENREGELING

- 1 Algemeen
- 2 Eisen klachtregeling
- 3 Informatie aan opdrachtgever
- 4 Reactie naar aanleiding van klachten

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

In het onderhavige document zijn de richtlijnen voor het laten verrichten van extern onderzoek neergelegd. Deze richtlijnen geven waarborgen waarmee een extern onderzoek dient te zijn omkleed.

Bij een extern onderzoek gaat het om een onderzoek, in te stellen door een deskundige die niet in dienst is van de opdrachtgever tot het onderzoek, terwijl dit onderzoek gericht is op het stellen van een diagnose die kan worden gebruikt voor of bij een advies of verzoek aan een rechterlijke instantie, bijvoorbeeld inzake

- het gezag over een minderjarige, de verblijfplaats of over een omgangsregeling;
- het uitspreken of verlengen van een beschermende maatregel;
- het verlenen of verlengen van een machtiging tot uithuisplaatsing;
- het geven van een schriftelijke aanwijzing door een stichting onder wiens toezicht een minderjarige is gesteld;
- beslissingen in het kader van de uitoefening van de voogdij door een stichting die jeugdbeschermende maatregelen.

Deze richtlijnen richten zich derhalve niet op deskundigenonderzoek in strafzaken.

De richtlijnen zijn in beginsel gericht op de raad voor de kinderbescherming en de stichtingen die zijn belast met de uitoefening van voogdij en gezinsvoogdij (na de inwerkingtreding van de Wet op de Jeugdzorg: de stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt) en niet op rechterlijke instanties of het OM als opdrachtgevers aan een deskundige of een onderzoeksbureau.

Een onderzoek door een extern deskundige is voor degenen die in een dergelijk onderzoek worden betrokken ingrijpend. Het belang om te weten hoe hun rechtspositie is, is daarom groot. Juist dat is echter niet eenvoudig door de veelheid aan bepalingen uit verschillende wetten die op enig moment van belang kan zijn: Boek I van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Wet op de Jeugdhulpverlening (op termijn te vervangen door de Wet op de Jeugdzorg, de Wet bescherming persoonsgegevens, de Algemene wet bestuursrecht, de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg en de bepalingen over de geneeskundige behandelingsovereenkomst in Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek .

De opzet van de richtlijnen luidt als volgt:

Voorafgaand aan de richtlijnen voor het (laten) verrichten van een deskundigenonderzoek wordt in hoofdstuk II een omschrijving gegeven van de begrippen die in de richtlijnen worden gebruikt. Tevens worden in dit hoofdstuk de algemene uitgangspunten geformuleerd die bij het uitwerken van de richtlijnen in acht zijn genomen.

In hoofdstuk III zijn de richtlijnen neergelegd die door de raad voor de kinderbescherming en de stichtingen die zijn belast met de uitoefening van voogdij en gezinsvoogdij dienen te worden gehanteerd bij het inschakelen van een extern deskundige ten behoeve van de voorbereiding of uitvoering van een maatregel van kinderbescherming of het adviseren over voorzieningen betreffende het gezag over, de verblijfplaats van of de omgang met minderjarige kinderen. Hierbij dient opgemerkt dat in het kader van de implementatie van het Landelijk Kader Forensische Diagnostiek in de Jeugdzorg een aantal vestigingen van de raad voor de kinderbescherming en stichtingen het inschakelen van een extern deskundige laten verlopen via de Forensisch Psychiatrische Dienst (FPD) die als bemiddelaar optreedt bij het aanvragen van onderzoek en die de opgestelde rapportage beoordeelt.

Hoofdstuk IV geeft de kwaliteitseisen weer die aan de in te schakelen deskundigen dienen te worden gesteld.

Hoofdstuk V bevat de richtlijnen die leidraad dienen te zijn bij het doen van een extern deskundigenonderzoek.

Hierop volgend zijn de richtlijnen voor de afwikkeling van een deskundigenonderzoek geformuleerd in hoofdstuk VI.

Hoofdstuk VII geeft weer hoe de gang van zaken is indien de opdrachtgever op verzoek van de cliënt opdracht geeft tot een second opinion, een aanvullend onderzoek of een contra-expertise.

In hoofdstuk VIII is neergelegd welke uitgangspunten dienen te worden gehanteerd op het punt van inzageverstrekking aan de cliënt en van gegevensverstrekking aan anderen dan de cliënt.

Hoofdstuk IX bevat de aan de onderzoeker te stellen eis, dat hij beschikt over of is aangesloten bij, een regeling voor de behandeling van klachten. Bovendien zijn daarin de aan de klachtenregeling te stellen eisen opgenomen en is vermeld welke gevolgen aan het indienen van een klacht dienen te worden verbonden.

Deze richtlijnen gelden van 1 september 2004 tot 1 januari 2006. Daarmee komen de richtlijnen zoals die in maart 1996 werden vastgesteld, te vervallen.

HOOFDSTUK 2 BEGRIPSAFBAKENING EN ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

2.1 Begripsafbakening

In de onderhavige richtlijnen worden diverse begrippen gebruikt die voor meerdere uitleg vatbaar zijn of nader dienen te worden omschreven. Het gaat hierbij in het bijzonder om de hierna te noemen begrippen waaronder in het kader van deze richtlijnen het volgende wordt verstaan:

- cliënt de minderjarige en/of de personen uit diens directe omgeving (in ieder geval de met het gezag belaste ouder(s), voogd, verzorgers, waaronder pleegouders) op wie het onderzoek zich richt. In een onderzoek kan sprake zijn van meerdere cliënten;
- belanghebbende degene op wiens rechten of verplichtingen de uitkomst van het onderzoek rechtstreeks betrekking heeft. In een onderzoek kan sprake zijn van meerdere belanghebbenden;
- informant een ander dan de cliënten of belanghebbenden aan wie in het kader van het onderzoek informatie wordt gevraagd;
- opdrachtgever de raad voor de kindbescherming of een stichting onder wiens toezicht een minderjarige is gesteld of die de voogdij over een minderjarige uitoefent;
- extern deskundige een academisch geschoold deskundige op het gebied van menselijke gedragingen — bijvoorbeeld een pedagoog of klinisch psycholoog - die niet in dienst is van of verbonden is aan een opdrachtgever;
- gedragsdeskundige een academisch geschoold deskundige op het gebied van menselijke gedragingen — zoals een pedagoog of klinisch psycholoog - in dienst van of verbonden aan de opdrachtgever;
- deskundigenonderzoek onderzoek dat in opdracht van een opdrachtgever wordt ingesteld door een extern deskundige;
- dossier het geheel van de gegevens betreffende de cliënt die de opdrachtgever of extern deskundige verzamelt en vastlegt, respectievelijk ten behoeve van de uitoefening van zijn wettelijke taken dan wel de uitvoering van een onderzoeksopdracht. Test- en onderzoeksmateriaal dienen afzonderlijk te worden bewaard.
Persoonlijke werkaantekeningen (geheugensteun voor eigen gedachtevorming van de deskundige) zijn geen onderdeel van het dossier.

2.2 Algemene uitgangspunten

De Richtlijnen zijn gebaseerd op de volgende algemene uitgangspunten:

- De richtlijnen worden door de opdrachtgever en de extern deskundige in acht genomen bij het (laten) uitvoeren van een extern onderzoek.
- Van deze richtlijnen kan worden afgeweken, indien de toepassing ervan een ernstige bedreiging zou opleveren voor een gezonde en evenwichtige ontwikkeling van een minderjarige cliënt. De motivering voor deze afwijking wordt opgenomen in de rapportage.
- Van de richtlijnen kan voorts worden afgeweken, indien het bij of krachtens de wet bepaalde daartoe verplicht.
- Doel van de richtlijnen is om aan cliënten en belanghebbenden rechtsbescherming en rechtszekerheid te bieden.
- De verrichtingen van de opdrachtgever en de extern deskundige dienen controleerbaar en toetsbaar te zijn.
- Gedragswetenschappelijke diagnostiek is niet gericht op waarheidsvinding in juridische zin, maar op het verklaren en inzichtelijk maken van de aangetroffen problematiek op grond waarvan gedragswetenschappelijke advisering kan plaatsvinden .
- De opdrachtgever en de extern deskundige komen de uit de richtlijnen voortvloeiende verplichting na jegens cliënten, belanghebbenden en informanten.

Heeft een cliënt de leeftijd van twaalf jaar nog niet bereikt, dan komen de opdrachtgever en de extern deskundige de uit de richtlijnen voortvloeiende verplichtingen na jegens de met het gezag belaste ouder(s) of voogd van deze cliënt. Hetzelfde geldt indien een cliënt de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt, maar niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen terzake. Hierbij moet worden opgemerkt, dat ook deze cliënten het recht hebben hun mening te uiten. De opdrachtgever en de extern deskundige moeten aan die mening van deze cliënt passend belang hechten, in overeenstemming met diens leeftijd en het ontwikkelingsniveau.

Heeft een cliënt de leeftijd van twaalf maar nog niet die van zestien jaar bereikt, dan komen de opdrachtgever en de extern deskundige de uit de richtlijnen voortvloeiende verplichtingen na jegens deze cliënt tenzij deze niet tot een redelijke waardering van zijn belangen terzake in staat is, alsmede jegens diens met het gezag belaste ouder(s) of voogd.

Heeft de cliënt de leeftijd van zestien jaar bereikt dan komen de opdrachtgever en de extern deskundige de uit deze richtlijnen voortvloeiende verplichtingen na jegens deze cliënt, tenzij deze niet tot een redelijke waardering van zijn belangen terzake in staat is.

HOOFDSTUK 3 HET INSCHAKELEN VAN EEN EXTERN DESKUNDIGE

3.1 Voorafgaand aan de inschakeling van de extern deskundige

Bij het inschakelen van een extern deskundige is het van groot belang dat er een vraagstelling wordt voorgelegd, die uitsluitend gedragswetenschappelijk van aard is en die is afgestemd op de in te schakelen discipline. Bij de formulering van de vragen dient daarom zo mogelijk gebruik te worden gemaakt van gestandaardiseerde vragen (zie bijlage) waarin de vertaalslag van juridische naar gedragswetenschappelijke vraagstelling al heeft plaatsgevonden. Bij het opstellen van de vragen dient gebruik te worden gemaakt van de bij de opdrachtgever werkzame gedragsdeskundige, die op grond van zijn kennis adviseert met betrekking tot de te ontwikkelen vraagstelling. Deze adviseert tevens met betrekking tot de daarvoor benodigde deskundigheid..

Uitgangspunt is dat er geen vooroverleg plaatsvindt tussen de opdrachtgever en de extern deskundige. Er kan echter aanleiding zijn om voorafgaand aan een opdracht voor onderzoek, informatie in te winnen bij een extern deskundige met betrekking tot zijn beschikbaarheid en specialisme. Dit laatste heeft tot doel vast te stellen of de deskundige beschikt over de specifieke kennis die nodig is voor het betreffende onderzoek. Voorwaarden hierbij zijn dat:

- de opdrachtgever niet de identiteit van cliënt of belanghebbenden vrijgeeft;
- het vooroverleg is gefiatteerd door de leidinggevende;
- het vooroverleg wordt vastgelegd in het dossier en ter kennis gebracht van de cliënt.

Het is mogelijk dat met het oog op advisering over de noodzaak van het laten verrichten van onderzoek door een extern deskundige een zogeheten indicatie-overleg met de FPD plaatsvindt. Dit indicatie-overleg is aan te merken als het inwinnen van informatie bij derden, waarbij voor de raad voor de kindbescherming geldt wat in Normen 2000, versie twee van april 2003 in hoofdstuk 3.1 wordt opgemerkt over het horen van informanten. Er kan aanleiding zijn voor de opdrachtgever om, voorafgaand aan een opdracht voor onderzoek, informatie in te winnen. Waar reeds wordt gewerkt met inachtneming van het Landelijk Kader Forensische Diagnostiek zal het inwinnen van dergelijke informatie plaatsvinden door bemiddeling van de FPD.

Het feit dat vooroverleg is gevoerd, en de resultaten van het overleg, worden vastgelegd in het dossier.

3.2 Inschakelen van een extern deskundige met toestemming van de cliënt

De opdrachtgever maakt een afweging of gelet op de voorliggende problematiek een extern onderzoek aangewezen is. De uitkomst van die overweging wordt met de cliënt besproken. Daarbij wordt tevens aan de cliënt algemene informatie gegeven over de gang van zaken bij het onderzoek: opzet, eventuele bemiddeling en toetsing door de FPD, rapportage, openbaarheid en afwikkeling. De opdrachtgever dient de cliënt daarbij duidelijk te maken dat de informatie die de onderzoeker verzamelt en in rapportage verwerkt, ter kennis kan komen van een aantal personen of instanties, zoals de opdrachtgever, de FPD en de rechter en in beginsel eveneens van degenen die op grond van de wettelijke regels recht hebben op inzage en afschrift. Met de cliënten wordt besproken welke zelfstandig werkende extern deskundige c.q. welk extern deskundigenbureau de opdrachtgever voornemens is in te schakelen. Vereist is dat cliënten instemmen met het extern deskundigen onderzoek zelf, de keuze van de persoon van de zelfstandig werkende extern deskundige of van het extern

deskundigenbureau en met de vraagstelling. Bestaat tussen de opdrachtgever en de cliënt overeenstemming over het te verrichten externe onderzoek en over de in te schakelen deskundige, dan kan de opdrachtgever deze deskundige zelf inschakelen. Tussenkost van een (kinder)rechter is in deze gevallen niet vereist.

Na de beslissing tot een extern onderzoek, stelt de opdrachtgever een concept-brief op aan de extern deskundige. In de brief worden in elk geval de volgende aspecten opgenomen, waar nodig onder overlegging van documenten die daarop betrekking hebben:

- de aanleiding tot en motivering van de beslissing tot het vragen van een deskundigenonderzoek (gezag, verblijfplaats minderjarige, omgang, klachtaspecten, mogelijke uithuisplaatsing, plaatsingsproblematiek, etc.);
- een korte schets van voorgeschiedenis en huidige situatie, waarin ook informatie over lopende procedures;
- een korte beschrijving van de cliënt;
- een korte beschrijving van andere personen dan de cliënt die bij het onderzoek dienen te worden betrokken (leeftijd, (gezags)verhouding ten aanzien van de cliënt, onderlinge relaties, etc.), alsmede de reden daarvoor;
- eventuele contra-indicaties voor het onderzoek en de gemotiveerde besluitvorming daaromtrent;
- een duidelijke en gedragswetenschappelijk geformuleerde vraagstelling, zo mogelijk aan de hand van standaardvragen (bijlage);
- de bij het onderzoek te betrekken discipline(s);
- de termijn waarbinnen dient te worden gerapporteerd. Deze bedraagt in beginsel 12 weken vanaf het moment dat de opdracht tot het instellen van het extern onderzoek is verstrekt. Van deze termijn kan gemotiveerd worden afgeweken, wanneer het belang van het onderzoek dit vereist en dit in het belang van de cliënt is. De termijnoverschrijding wordt met de cliënt en de opdrachtgever besproken.
- expliciete vermelding van de documenten die als bijlagen worden meegezonden;
- het uitgangspunt dat het onderzoek conform de Richtlijnen zal worden ingesteld.

De opdrachtgever bespreekt de concept-brief met de cliënt. De reactie van de cliënt, alsook het gegeven dat de cliënt instemt met het extern deskundigenonderzoek, worden in de definitieve brief vermeld. Indien met de brief documenten worden meegezonden waarin informatie is opgenomen, afkomstig is van een persoon of instelling die gebonden is aan een geheimhoudingsplicht, verzekert de opdrachtgever zich ervan dat de cliënt met toezending instemt. Indien een klachtprocedure aanhangig is waarin tegen (onderdelen van) de toegezonden rapportage door de cliënt klachten zijn geuit, wordt dit in de brief aangegeven. De cliënt ontvangt een afschrift van de definitieve brief.

3.3 Contra-indicaties voor een extern onderzoek

Cliënt, ouder(s) of begeleidende hulpverlenende instellingen kunnen aanvoeren dat er contra-indicaties bestaan tegen het instellen van een (extern) deskundigenonderzoek. Een contra-indicatie kan bijvoorbeeld zijn dat het (extern) deskundigen onderzoek een therapeutische behandeling zou verstoren. Contra-indicaties voor een extern onderzoek dienen in het team van raadsonderzoeker/gezinsvoogd en gedragsdeskundige onder leiding van de teamleider te worden besproken.

De opgevoerde contra-indicaties worden betrokken in de besluitvorming om een extern deskundige in te schakelen. Besluit de opdrachtgever voorbij te gaan aan de geformuleerde contra-indicaties dan dient hij dit onder opgave van redenen in zijn aanmeldingsbrief aan de extern deskundige aan te geven.

Deze procedure ontslaat de extern deskundige niet van een eigen verantwoordelijkheid. Gelet op de geformuleerde contra-indicaties en de redenen die in de aanmeldingsbrief van de opdrachtgever staan vermeld, moet de extern deskundige zelf beoordelen of de aangegeven contra-indicaties een verantwoorde uitvoering van het deskundigenonderzoek in de weg staan. Is de extern deskundige van mening dat het deskundigenonderzoek niet op een verantwoorde wijze kan worden uitgevoerd, dan wijst hij het verzoek om het onderzoek te verrichten met redenen omkleed af.

3.4 Inschakeling van een extern deskundige zonder toestemming van de cliënt

Stemt de cliënt niet in met een extern onderzoek, met de geformuleerde vraagstelling en/of met de benoeming van een bepaalde zelfstandig werkende extern deskundige en/of bepaald extern deskundigenbureau, dan zal de opdrachtgever in onderling overleg met hen alsnog tot overeenstemming ter zaketrachten te komen.

Blijkt dit niet mogelijk dan kan de weigering van de cliënt om mee te werken aan een deskundigenonderzoek voor de raad voor de kindbescherming aanleiding zijn de rechter te verzoeken een maatregel van kindbescherming op te leggen, mits overigens is voldaan aan de voorwaarden die de wet stelt voor het treffen van een kindbeschermingsmaatregel. Met andere woorden: de weigering, al dan niet in samenhang met andere omstandigheden, moet leiden tot een ernstige bedreiging van de zedelijke of geestelijke belangen van de minderjarige of van zijn gezondheid die niet met andere middelen is af te wenden.

Indien het doel van het laten verrichten van een onderzoek is gelegen in een verzoek van de rechter om te adviseren over het gezag over, de verblijfplaats van of de omgang met minderjarige kinderen dan kan de weigering van de cliënt om mee te werken aan een deskundigenonderzoek voor de raad voor de kindbescherming aanleiding zijn om de rechter te adviseren een deskundigenonderzoek te bevelen.

Voor de stichting die een ondertoezichtstelling uitvoert staat in een dergelijk geval de mogelijkheid open om in het kader van de ondertoezichtstelling de minderjarige en/of de met het gezag belaste ouder(s) een aanwijzing te geven. Ingevolge de artikelen 259 en 260 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek kan de met het gezag belaste ouder of de minderjarige van twaalf jaar of ouder deze aanwijzing ter toetsing aan de kinderrechter voorleggen.

3.5 Afstemming opzet diagnostisch onderzoek op de vraagstelling van de opdrachtgever

Naar aanleiding van de opdracht en/of de beschikbaar gestelde stukken kan de extern deskundige, vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid voor het diagnostisch onderzoek, nadere informatie van de opdrachtgever wensen, alvorens hij tot onderzoek overgaat. Te denken valt hierbij aan nadere specificering van en/of uitleg over de vraagstelling of over de beschikbaar gestelde gegevens. Ook kan hij vanuit zijn deskundigheid uitbreiding dan wel beperking van de te betrekken disciplines in het onderhavige onderzoek voorstellen. Aanvulling of wijziging in de opzet of vraagstelling van het onderzoek kunnen slechts met goedkeuring van de opdrachtgever worden aangebracht. Waar de FPD optreedt als bemiddelaar op basis van het Landelijk Kader Forensische Diagnostiek in de Jeugdzorg zal een voorstel daartoe via de FPD aan de opdrachtgever worden voorgelegd. Ook de instemming van de cliënt is nodig, tenzij deze verplicht is om aan het onderzoek mee te werken. In ieder geval wordt de cliënt over de gewijzigde onderzoeksopdracht geïnformeerd. In die gevallen waarin het Landelijk kader Forensische Diagnostiek van

toepassing is, wordt e.e.a. schriftelijk vastgelegd door de opdrachtgever en in voorkomende gevallen door de FPD.

HOOFDSTUK 4 KWALITEITSEISEN EXTERNE DESKUNDIGEN

De opdrachtgever voor deskundigenonderzoek dient uit een oogpunt van zorgvuldigheid de opdracht daartoe slechts te verstrekken aan een extern deskundige die daartoe aantoonbaar voldoende gekwalificeerd is. Voldoende gekwalificeerd zijn in ieder geval die deskundigen die zijn geregistreerd in de krachtens artikel 3 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) ingestelde registers van artsen, gezondheidszorgpsychologen en psychotherapeuten, en op het moment van het onderzoek niet onderworpen aan enige krachtens de Wet BIG opgelegde beperking of voorziening wegens ongeschiktheid.

Op termijn zullen de aan deskundigen te stellen eisen nader worden vastgesteld als onderdeel van het Landelijk Kader Forensische Diagnostiek. In afwachting van definitieve vaststelling van die eisen zijn tevens voldoende gekwalificeerd voor het doen van deskundigenonderzoek de extern deskundigen die lid zijn van een beroepsvereniging en daarbij geregistreerd als diagnostisch bevoegd waarbij deze twee jaar onder supervisie ervaring heeft opgedaan in de kinder- en jeugdpsychologie c.q. - psychiatrie.

De kinder- en jeugdpsychiater die voor een opdrachtgever onderzoek verricht dient als psychiater ingeschreven te zijn in het register van specialisten als bedoeld in de Regeling inzake de opleiding en registratie van specialisten van de KNMG van 30 juni 1998 (Stcrt. 1998, nr. 248, blz. 42).

HOOFDSTUK 5 HET VERRICHTEN VAN EEN DESKUNDIGENONDERZOEK

Algemeen

De acceptatie van de opdracht tot het verrichten van een diagnostisch onderzoek en de uitvoering van het onderzoek zijn de verantwoordelijkheid van de extern deskundige (conform de richtlijnen van diens beroepsgroep) die daarbij op grond van de onderzoeksopdracht betrokken is. Deze is immers gedragswetenschappelijk geschoold en heeft kennis van de toepassing van methoden van onderzoek op dit gebied. Toetsing van de wijze van uitvoering van het diagnostisch onderzoek dient dan ook binnen de beroepsgroep plaats te vinden.

5.1 (De opzet van) het onderzoek

De extern deskundige licht de cliënt in het eerste gesprek op duidelijke wijze, en desgevraagd schriftelijk in over de opzet en werkwijze van het onderzoek. Tevens wijst hij de cliënt op zijn rechten (bij voorbeeld het inzagerecht of het recht om een klacht in te dienen bij het onderzoeksbureau, bij het college van toezicht van de betreffende beroepsvereniging of bij het tuchtcollege voor de gezondheidszorg). Hiertoe krijgt een cliënt ook schriftelijk informatiemateriaal (folders) uitgereikt. De extern deskundige licht de minderjarige cliënt op zodanige wijze in als past bij zijn bevattingsvermogen.

De extern deskundige vraagt aan de hand van de gegeven vraagstelling en informatie of de cliënt met het onderzoek conform de voorgestelde onderzoeksopzet instemt. Ingeval het onderzoek is gelast door een rechterlijke instantie of het OM is het geven van toestemming niet noodzakelijk. De gegeven toestemming wordt in het dossier vastgelegd.

De extern deskundige bespreekt vooraf met de cliënt welke personen hij in het onderzoek zal betrekken en om welke informatie hij zal verzoeken. Indien medewerking van de cliënt aan het onderzoek verplicht is, kan de informatie ook worden gevraagd als de cliënt daarvoor geen toestemming geeft. In de overige gevallen moet de cliënt voor de informatie-inwinning toestemming verlenen. De informatie kan zowel mondeling als schriftelijk worden verstrekt. In ieder geval dient de verkregen informatie te worden vastgelegd en voor akkoord te worden ondertekend door de persoon die de informatie verstrekt. Vervolgens dient deze akkoordverklaring opgenomen te worden in het dossier van de cliënt. Een cliënt kan de extern deskundige schriftelijk en met redenen omkleed verzoeken om bepaalde personen te raadplegen. Ditt verzoek wordt opgenomen in het dossier. Indien de externe deskundige besluit aan dit verzoek geen gevolg te geven, dan motiveert hij zijn besluit in de rapportage.

Het onderzoek van de extern deskundige is gericht op rapportage aan de opdrachtgever en beantwoording van diens onderzoeksvraag. Wordt de rapportage overgelegd aan de rechter dan zal in veel gevallen de regeling voor het verkrijgen van afschrift en inzage van artikel 811 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van toepassing zijn. Het voorgaande brengt met zich mee dat de onderzoeker de cliënt met betrekking tot de in het onderzoek verstrekte informatie geen volledige geheimhouding kan garanderen. De gegevens die de onderzoeker in het onderzoek verkrijgt van cliënt en andere personen die in het onderzoek worden betrokken, worden voor zover ze zijn opgenomen in de rapportage verstrekt aan de opdrachtgever en de rechter en in beginsel eveneens aan degenen die op grond van de hiervoor genoemde wettelijke regels recht hebben op inzage en afgifte van een kopie. De opdrachtgever kan op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens, de Wet op de jeugdhulpverlening, de Wet openbaarheid van bestuur of het bepaalde in artikel I : 377c BW (informatieplicht tegenover niet met het gezag belaste ouder) gehouden zijn tot het verstrekken van bepaalde informatie. De opdrachtgever en deskundige dienen deze consequentie van het (laten) doen van een

extern deskundigenonderzoek in het kader van de informatieverstrekking over de onderzoeksopzet aan de cliënt duidelijk te maken (zie hoofdstuk 3).

5.2 Ontwikkelingen tijdens het onderzoek

De externe deskundige betracht naar de cliënt toe de grootst mogelijke openheid over ontwikkelingen die plaatsvinden tijdens het onderzoek. Zo zal de extern deskundige de cliënt zo spoedig mogelijk schriftelijk ervan in kennis stellen wanneer hij de geschetste opzet van het onderzoek wil wijzigen. Dit is bij voorbeeld het geval indien het onderzoek niet binnen de in de aanmeldingsbrief gestelde termijn wordt afgerond (zie hoofdstuk 3, onder 3.2) of indien het inschakelen van een andere discipline wenselijk wordt geacht. Wijzigingen van de onderzoeksopzet kunnen slechts met toestemming van de opdrachtgever en cliënt plaatsvinden. Correspondentie, waaronder een verklaring waaruit de instemming blijkt worden in het dossier opgenomen. De wijziging wordt in de rapportage vermeld.

HOOFDSTUK 6 DE AFWIKKELING VAN EEN DESKUNDIGENONDERZOEK

6.1 De afwikkeling van het onderzoek door de extern deskundige

Na de afronding van het onderzoek dient de extern deskundige de cliënt in de gelegenheid te stellen de concept-rapportage in te zien, te bespreken en zijn mening over de rapportage naar voren te brengen. Met toestemming van de cliënt, kan de opdrachtgever bij de bespreking aanwezig zijn. Voorzover het door een cliënt geleverde commentaar niet wordt overgenomen in het rapport, wordt het als bijlage aan het definitieve rapport toegevoegd. Indien een cliënt niet in staat blijkt om tijdens de bespreking van de rapportage zijn commentaar te formuleren, wordt hem de mogelijkheid geboden om binnen een redelijke termijn, rekening houdend met de bijzondere omstandigheden van de cliënt, alsnog zijn commentaar kenbaar te maken. De opdrachtgever wordt hiervan in kennis gesteld. De extern deskundige voegt het commentaar (voorzover niet overgenomen) als bijlage toe aan het definitieve rapport en informeert de cliënt over het verzenden van het rapport naar de opdrachtgever.

Indien het onderzoek plaatsvindt op basis van door de cliënt gegeven toestemming, is het mogelijk dat een cliënt zijn toestemming om te rapporteren aan de opdrachtgever intrekt. Dit kan slechts betrekking hebben op gegevens die de cliënt zelf betreffen. Deskundigenonderzoek in jeugdzaken heeft vaak betrekking op meerdere cliënten. Het rapporteren aan de opdrachtgever kan dan niet zonder meer door één cliënt worden geblokkeerd, de andere cliënten kunnen er immers belang bij hebben dat de rapportage wel aan de opdrachtgever wordt uitgebracht.. Allereerst kan het gaan om situaties waarin de deskundige bevoegd is om zijn beroepsgeheim te doorbreken, bijvoorbeeld als dat nodig is om een situatie van (sexuele) kindermishandeling te doorbreken of een vermoeden te onderzoeken. Daarnaast kan de deskundige van oordeel zijn dat het doel van het gevraagde onderzoek hem noodzaakt om te rapporteren. Hij zal daarbij een afweging van de verschillende betrokken belangen moeten maken. De omstandigheid dat een cliënt eerder op grond van duidelijke, gerichte informatie met het onderzoek heeft ingestemd kan daarbij als factor worden meegewogen. De beslissing om ondanks het intrekken van toestemming te rapporteren dient te worden gemotiveerd en in het dossier vastgelegd.

Tijdens en na de afronding van het onderzoek heeft een cliënt het recht op verbetering, aanvulling of verwijdering van op hem betrekking hebbende feitelijke gegevens in het dossier/rapport, indien hij kan aantonen dat de opgenomen gegevens onjuist of onvolledig zijn, gelet op de doelstelling van het onderzoek niet ter zake dienend, of onrechtmatig zijn verkregen. Het verzoek hiertoe geschiedt schriftelijk. De extern deskundige bericht de cliënt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 4 weken, na ontvangst van het verzoek schriftelijk of dan wel in hoeverre hij daaraan voldoet. Een weigering dient de extern deskundige met redenen te omkleden. De rapportage zoals die uiteindelijk is vastgesteld, verstrekt de extern deskundige in afschrift aan de cliënt.

De extern deskundige bewaart het rapport en de overige bescheiden gedurende vijf jaar, te rekenen vanaf het tijdstip waarop zij zijn vervaardigd. De gebruiksduur van de rapportage is beperkt tot het doel waarvoor die rapportage is opgemaakt. In beginsel dient rapportage die ouder is dan een jaar niet meer in een procedure te worden ingebracht.

6.2 Afwikkeling van een extern onderzoek door de opdrachtgever

De opdrachtgever beoordeelt de rapportage van de extern deskundige en gaat in dat verband na of daarbij niet is gehandeld in strijd met de in deze richtlijnen geformuleerde

eisen. Daarbij dient hij gebruik te maken van een materie-deskundige zoals de gedragsdeskundige. De gedragsdeskundige dient te bezien of de extern deskundige in zijn rapportage de vraagstelling afdoende, volledig en op basis van zorgvuldig en voldoende betrouwbaar onderzoek heeft beantwoord en of de geformuleerde conclusies logisch uit het onderzoeksmateriaal voortvloeien. Toetsing van de onderzoeksresultaten door de opdrachtgever is er op gericht, zich er van te vergewissen dat het onderzoek waarop een advies, verzoek of aanwijzing wordt gebaseerd, op zorgvuldige wijze en in overeenstemming met de Richtlijnen heeft plaatsgevonden. De uiteindelijke toetsing of de opdrachtgever op goede gronden heeft geoordeeld dat het onderzoek aan die vereisten voldoet, vindt plaats door de rechterlijke instantie die de beslissing neemt.

Indien de gedragsdeskundige van mening is dat de vraagstelling onvoldoende is beantwoord dan wel de zorgvuldigheid van het onderzoek niet of onvoldoende kan worden vastgesteld, schakelt hij de teamleider en de raadsonderzoeker/gezinsvoogd in. In samenspraak met dezen wordt een schriftelijke reactie geformuleerd, gericht aan de extern deskundige. In die gevallen waarin het Landelijk Kader Forensische Diagnostiek van toepassing is, vindt dit plaats door tussenkomst van de FPD. De reactie kan inhouden een verzoek om aanvullende informatie of om verduidelijking van de beschreven bevindingen, of van de wijze waarop het onderzoek heeft plaatsgevonden. De cliënt wordt hiervan op de hoogte gesteld. Vervolgens zal de extern deskundige de vraagstelling beantwoorden.

Indien de extern deskundige de opdrachtgever heeft bericht dat de cliënt een klacht heeft ingediend of een procedure bij een tuchtcollege als bedoeld in de Wet BIG aanhangig heeft gemaakt, betreft de opdrachtgever dit gegeven bij de toetsing van de rapportage.

Slechts indien de vraagstelling afdoende is beantwoord en de zorgvuldigheid van het onderzoek in voldoende mate vaststaat, gebruikt de opdrachtgever de rapportage om te komen tot een beslissing over het aan de rechterlijke instantie uit te brengen advies of in te dienen verzoek. In de rapportage die wordt verzorgd door de opdrachtgever worden de argumenten voor de beslissing onderbouwd met verwijzingen naar de rapportage van de extern deskundige.

De opdrachtgever gebruikt de rapportage in beginsel slechts voor het doel waarvoor deze is gevraagd. Gebruik voor een ander doel is slechts mogelijk indien dit met het oorspronkelijke onderzoeksdoel verenigbaar is, en voor zover daardoor de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen niet onevenredig wordt geschaad.

HOOFDSTUK 7 EEN SECOND-OPINION, EEN AANVULLEND ONDERZOEK OF EEN CONTRA-EXPERTISE

7.1 Inleiding

Het is mogelijk dat een cliënt tijdens of na een deskundigenonderzoek de bevindingen van de (extern) deskundige en de conclusies die daaraan worden verbonden niet kan onderschrijven. Een cliënt kan de opdrachtgever dan verzoeken de zaak nog eens aan een andere deskundige voor te leggen.

Daarbij zijn te onderscheiden:

- een verzoek om de test- en onderzoeksgegevens vanuit het eerste onderzoek waarbij de cliënt is gezien door de (extern) deskundige, te overleggen aan een tweede (extern) deskundige die dezelfde discipline vertegenwoordigt als de eerste deskundige, en die (opnieuw) de bestaande gegevens interpreteert en daarover rapporteert. Dit is een tweede mening oftewel second-opinion.
- een verzoek om aanvullend onderzoek op het onderzoek van de eerste (extern) deskundige, door een deskundige die een ander(e) discipline/specialisme vertegenwoordigt. Te denken valt aan een psychiatrisch onderzoek volgend op een psychologisch onderzoek. Dit is een aanvullend onderzoek.
- een verzoek om de vraagstelling opnieuw voor te leggen aan een extern deskundige die dezelfde discipline vertegenwoordigt als de eerste (extern) deskundige, en die dezelfde vraagstelling opnieuw onderzoekt. Dit is een tegenonderzoek of wel een contra-expertise.

Uitgangspunt is dat de opdrachtgever gehoor geeft aan het verzoek indien dit kan bijdragen aan een goede oordeelsvorming in de zaak. In ieder geval beslist de opdrachtgever gemotiveerd en schriftelijk op het verzoek van de cliënt. Geeft de opdrachtgever gehoor aan het verzoek van de cliënt dan zullen de opdrachtgever en de extern deskundige zich dienen te houden aan de procedure zoals omschreven in de hoofdstukken III, IV en V.

7.2 Verrichten van een second opinion, een aanvullend onderzoek of een contra-expertise door een extern deskundige

- Bij een second-opinion wordt van een extern deskundige gevraagd het basis(test)materiaal van het eerdere onderzoek te interpreteren en te voorzien van een advies. In de praktijk betekent dit dat de extern deskundige die het eerste onderzoek heeft verricht het testmateriaal en observatiegegevens beschikbaar stelt aan de tweede beoordelaar. Het testmateriaal, de (eerste) opdracht en de relevante dossierstukken vormen het basismateriaal voor de tweede beoordelaar. De onderzoeker die de second opinion uitvoert heeft in beginsel geen persoonlijk contact met de cliënt. Gelet op de ter zake geldende, op jurisprudentie berustende, normen binnen de beroepsgroep brengt dit met zich mee dat het in het kader van een second opinion uit te brengen advies slechts een beperkte strekking kan hebben. Ook de tweede beoordelaar is gebonden aan de hier geformuleerde richtlijnen voor extern onderzoek. Ondanks het feit dat de tweede beoordelaar de cliënt niet persoonlijk heeft onderzocht, zal hij zijn rapportage dienen te bespreken met de cliënt en afgifte daarvan verzorgen.
- Een aanvullend onderzoek wordt verricht door een extern deskundige die een ander(e) discipline/specialisme vertegenwoordigt. De extern deskundige zal van de opdrachtgever een schriftelijke vraagstelling ontvangen, aangevuld met de

beschikbare relevante informatie. Ook bij een aanvullend onderzoek zijn de richtlijnen voor extern onderzoek van toepassing.

- Ook bij het verrichten van een contra-expertise zijn de richtlijnen voor extern onderzoek van toepassing. De extern deskundige ontvangt een brief (als genoemd in hoofdstuk 3), waarin de vraagstelling en de reactie van de cliënt is opgenomen, vergezeld van de dossierstukken die door de opdrachtgever voor de uitvoering van de opdracht relevant worden geacht. Een overzicht van het testmateriaal dat is gebruikt ten behoeve van het eerder uitgebrachte deskundigenrapport kan daarvan deel uitmaken. Om de objectiviteit van de contra-expertise te waarborgen dient het eerder uitgebrachte deskundigenrapport niet aan de dossierstukken te worden toegevoegd.

7.3 Afwikkeling van een second-opinion, een aanvullend onderzoek dan wel een contra-expertise door de opdrachtgever

Bij de afwikkeling van de second-opinion, het aanvullend onderzoek dan wel de contra-expertise zijn de richtlijnen extern onderzoek eveneens van toepassing. De resultaten van het tweede extern onderzoek dienen, nadat de gedragsdeskundige het rapport heeft beoordeeld op beantwoording van de vraagstelling, door (het multidisciplinaire team van) de opdrachtgever vergeleken te worden met de resultaten van het eerste extern deskundigenonderzoek. Vervolgens dient het team te bezien welke consequenties hieruit kunnen worden getrokken voor de eigen rapportage en eerder geformuleerde adviezen of verzoeken. In de definitieve rapportage van de opdrachtgever zal duidelijk moeten worden beschreven op grond van welke bevindingen/resultaten men tot advisering is gekomen en waarom- (indien van toepassing) men is afgeweken van het eerder ingenomen standpunt.

HOOFDSTUK 8 INZAGE EN OPENBAARHEID

8.1 Inleiding

In een extern deskundigenonderzoek wordt over degenen die daarin betrokken zijn informatie verzameld die diep kan ingrijpen in hun persoonlijke levenssfeer. Het is daarom van belang dat voor hen duidelijk is welke rechten zij hebben met betrekking tot de informatie die over hen is verzameld en die (deels) wordt vastgelegd in rapportage en aan wie die informatie wordt verstrekt.

De algemene wettelijke regeling voor het verwerken van gegevens over personen is de Wet bescherming persoonsgegevens. In andere wettelijke regelingen kan voor bepaalde onderwerpen op het gebied van inzage, verstrekking of openbaarmaking van die gegevens een bijzondere regeling zijn opgenomen.

8.2 Inzage

Een extern deskundige treft een schriftelijke regeling waarin het recht op inzage in en afschrift van gegevens, alsmede de beperkingen aan het verstrekken van inlichtingen en inzage - zoals hierna weergegeven - worden neergelegd. Deze regeling wordt bij de aanvang van het onderzoek aan de cliënt beschikbaar gesteld.

Cliënten hebben, behoudens hierna te noemen uitzonderingen, recht op inzage in, en afschrift van, de onderzoeksopdracht, correspondentie over de opdracht, verslaglegging van overleg over de onderzoeksopdracht en de rapportage aan de opdrachtgever. Een cliënt heeft voorts, behoudens hierna te noemen uitzonderingen, recht op inzage in en afschrift van de op hem/haar zelf betrekking hebbende gegevens in het dossier. De extern deskundige verstrekt binnen deze grenzen aan een cliënt desgevraagd zo spoedig mogelijk inzage in en afschrift van de bescheiden die zich in het dossier van de cliënt bevinden. De extern deskundige mag voor de verstrekking van het afschrift een redelijke vergoeding bij de verzoeker in rekening brengen.

De afgifte kan (geheel of gedeeltelijk) achterwege blijven voor zover dit noodzakelijk is in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van een derde. Indien de extern deskundige bezwaar heeft tegen de geheel of gedeeltelijke inzage van of afschrift van bescheiden uit het dossier, doet hij daarvan schriftelijk en gemotiveerd mededeling aan de cliënt en aan de opdrachtgever. De opdrachtgever maakt bij een verzoek om inzage van de cliënt een eigen afweging. Een weigering kan uiteindelijk aan de rechter worden voorgelegd.

Het recht op inzage en afschrift van de minderjarige cliënt wordt met inachtneming van de in hoofdstuk 2.2 genoemde uitgangspunten namens, dan wel samen met de minderjarige cliënt uitgeoefend door de met het gezag belaste ouder(s) of voogd. Inlichtingen over de minderjarige cliënt, dan wel inzage in of afschrift van bescheiden kan evenwel ook aan de met het gezag belaste ouder of voogd worden geweigerd, indien de extern deskundige door het verstrekken van inlichtingen over, inzage in of afgifte van bescheiden niet geacht kan worden de zorg van een goed hulpverlener in acht te nemen. Zodanige beslissingen dienen duidelijk te worden gemotiveerd en schriftelijk te worden vastgelegd.

De belanghebbende wordt desgevraagd inzage in en afschrift van de hem betreffende gegevens of bescheiden uit het dossier verstrekt. Indien de gegevens of bescheiden

tevens betrekking hebben op anderen dan de belanghebbende kan deze verstrekking slechts plaatsvinden indien degene(n) op wie de gegevens of bescheiden betrekking hebben daarmee instemmen of indien de onderzoeksopdracht de verstrekking noodzakelijk maakt en de persoonlijke levenssfeer van anderen door die verstrekking niet onevenredig wordt geschaad.

8.3 Openbaarheid

De extern deskundige zelf verstrekt aan anderen dan de cliënt en de opdrachtgever geen inlichtingen over de cliënt dan wel inzage in of afschrift van de bescheiden dan met toestemming van de cliënt en de opdrachtgever. Hierbij geldt dat verstrekking alleen geschiedt voor zover daardoor de persoonlijke levenssfeer van een ander niet onevenredig wordt geschaad.

HOOFDSTUK 9 KLACHTENREGELING

9.1 Algemeen

De kwaliteitseisen die zijn geformuleerd in hoofdstuk 4 van deze Richtlijnen brengen met zich mee dat de (extern) deskundigen die voor de opdrachtgever onderzoek verrichten onderworpen zijn aan klacht-c.q. tuchtregelingen.

De deskundige die is geregistreerd in een register dat is ingesteld krachtens de Wet BIG is onderworpen aan het tuchtrecht als geregeld in het Tuchtrechtbesluit BIG (Stb. 1997, 238). Het tuchtrecht op grond van het Tuchtrechtbesluit BIG heeft vooral als doel de bewaking van de professionele standaard binnen de beroepsgroep.

Aansluiting bij een beroepsvereniging betekent dat de deskundige gehouden is aan de door de beroepsvereniging vastgestelde beroepscode. Dit biedt de cliënt de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij een daarvoor ingesteld college, indien hij van mening is dat een extern deskundige zich niet aan de beroepscode houdt. Ook wanneer een extern deskundige werkzaam is binnen een maatschap, dan wel werkzaam is in dienst van of werkzaamheden verricht voor een onderzoeksbureau, bestaat voor de cliënt de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de beroepsorganisatie.

De organen die deze klacht- c.q. tuchtrechtspraak uitoefenen zijn niet gehouden het handelen van deskundigen te toetsen aan deze Richtlijnen.

Bovenstaande laat onverlet, dat de onderzoekers of onderzoeksbureaus zelf (afzonderlijk dan wel collectief) dienen te beschikken over een (gezamenlijke) regeling voor de behandeling van klachten van cliënten over gedragingen van onderzoekers. Deze klachtenregeling dient met voldoende (rechts)waarborgen te zijn omkleed.

9.2 Eisen klachtregeling

De klachtenregeling bevat in elk geval:

- a. de groep klachtgerechtigden;
- b. de beklaggronden, die aansluiten bij de beklaggronden uit artikel 9:1 Algemene wet bestuursrecht (gedragingen) en bij de werkwijze van deze richtlijnen;
- c. de klachtprocedure;
- d. de instelling van een klachtencommissie, bestaande uit ten minste drie leden, waaronder een voorzitter die niet werkzaam is voor de extern deskundige;
- e. de waarborg dat degenen die de klacht behandelen niet betrokken zijn geweest bij de gedraging waarover wordt geklaagd;
- f. een termijn na indiening van de klacht, waarbinnen de klager en degene over wie is geklaagd schriftelijk en met redenen omkleed worden geïnformeerd over het oordeel over de (gegrondheid van de) klacht, al dan niet vergezeld van aanbevelingen;
- g. de waarborg dat de klachtencommissie afwijking van de onder f bedoelde termijn met redenen omkleed mededeelt aan de klager en degene over wie is geklaagd, onder vermelding van de termijn waarbinnen de klachtencommissie haar oordeel over de klacht zal uitbrengen;
- h. de waarborg dat de klager en degene over wie is geklaagd, door de klachtencommissie in de gelegenheid worden gesteld mondeling of schriftelijk een toelichting te geven op de klacht
- i. de waarborg dat de klager en degene over wie is geklaagd, zich bij de behandeling van de klacht kunnen laten bijstaan.

De klachtenregeling wordt in een klachtreglement vastgelegd en (bij voorkeur in het eerste contact) aan de cliënt ter beschikking gesteld.

9.3 Informatie aan opdrachtgever

Ten behoeve van een goede afwikkeling van het onderzoek door de opdrachtgever informeert de extern deskundige de opdrachtgever over het feit dat naar aanleiding van het onderzoek een klacht bij de klachtencommissie is ingediend en/of een procedure bij een tuchtcollege als bedoeld in de Wet BIG aanhangig is, en over de uitspraak die in die procedure is gedaan .

9.4 Reactie naar aanleiding van klachten

Klachten vormen een signaal dat in het contact van de extern deskundige met degene die klaagt iets is misgegaan. Een zorgvuldige wijze van behandeling van klachten kan bijdragen aan het hooghouden en verbeteren van de kwaliteit van functioneren van een extern deskundige(nbureau). Voorwaarde daarvoor is, dat de informatie die de klacht en de klachtbehandeling oplevert, wordt geanalyseerd en vertaald in verbeterpunten voor de organisatie en de individuele onderzoeker.

Het is dan ook aan te bevelen dat met name deskundigenbureaus jaarlijks een overzicht aan de opdrachtgever doen toekomen van aantallen ingekomen klachten, waarin opgenomen een analyse van ingekomen klachten, een weergave van daarop gebaseerde verbeterpunten en van de wijze waarop daaraan binnen de organisatie uitvoering is gegeven.

Bijlage

I **Vragenlijst Omgang en Gezag**

1 **Kind**

1. Hoe is de functieontwikkeling van X verlopen met betrekking tot:

de taalontwikkeling van X

de motorische ontwikkeling van X

de zindelijkheidsontwikkeling van X

de lichamelijke ontwikkeling van X

het eten/slappen van X

de spelontwikkeling van X

de aandacht/concentratie van X

de frustratietolerantie van X

.....

2. Hoe is het gesteld met de cognitieve mogelijkheden van X?

3. Hoe is de sociaal-emotionele ontwikkeling van X verlopen?

4. Hoe is de gehechtheidsontwikkeling van X verlopen en hoe is de kwaliteit van X?

5. Hoe is de psycho-seksuele ontwikkeling van X verlopen?

6. Hoe is het gesteld met de gewetensontwikkeling van X?

7. Wat is de achtergrond van de gedragsproblemen van X?

8. Hoe beleeft X de (vink aan):

omgangsregeling

echtscheiding

pleeggezinplaatsing

plaatsing in een tehuis

.....
9. Van welke copingmechanismen maakt X daarbij eventueel gebruik (hoe is het probleemoplossend vermogen)?

10. Hoe beleeft X de relatie/contact met respectievelijk
vader
moeder
broer(s)
zus(sen)
stiefvader
stiefmoeder
stiefbroer(s)
stiefzus(sen)
pleegvader
pleegmoeder
pleegbroer(s)
pleegzus(sen)
.....

11. Hoe heeft X de volgende problematiek kunnen verwerken cq welke factoren belemmeren de verwerking hiervan (vink aan):
echtscheiding
pleeggezinplaatsing
plaatsing in een tehuis
traumatische ervaringen
.....

12. Wat vraagt de problematiek van X aan specifieke pedagogische en affectieve vaardigheden van een opvoeder?

13. Is specifieke hulpverlening/ondersteuning voor X aangewezen en zo ja in welke vorm en waar dient deze zich op te richten?

2A **Moeder**

14. Hoe is de persoonlijkheid en het verstandelijk vermogen van de moeder?

15. Hoe is de relatie van de moeder tot X?

16. Wat zijn de pedagogische en affectieve mogelijkheden van de moeder (o.a. opvoedingsstijl) in relatie tot X?

17. Hoe kunnen de uitkomsten van de interactie tussen de moeder en X worden geïnterpreteerd?

18. Met het oog op mogelijke loyaliteitsproblematiek: hoe steunend is de relatie van de moeder voor X?

19. Hoe worden de mogelijkheden van de moeder als gezagsdrager ingeschat om de omgang van X met de vader vorm te geven en te hanteren?

20. Hoe worden de mogelijkheden van de moeder – indien deze niet de verzorger is - ingeschat om de omgang met X vorm te geven?

21. Is specifieke hulpverlening voor de moeder aangewezen en zo ja, van welk hulpverleningsaanbod kan zij het best profiteren?

2B **Vader**

22. Hoe is de persoonlijkheid en het verstandelijk vermogen van de vader?

23. Hoe is de relatie van de vader tot X?
24. Wat zijn de pedagogische en affectieve mogelijkheden van de vader (o.a. opvoedingsstijl) in relatie tot X?
25. Hoe kunnen de uitkomsten van de interactie tussen de vader en X worden geïnterpreteerd?
26. Met het oog op mogelijke loyaliteitsproblematiek: hoe steunend is de relatie van de vader voor X?
27. Hoe worden de mogelijkheden van de vader als gezagsdrager ingeschat om de omgang van X met de moeder vorm te geven en te hanteren?
28. Hoe worden de mogelijkheden van de vader – indien deze niet de verzorger is- ingeschat om de omgang met X vorm te geven?
29. Is specifieke hulpverlening voor de vader aangewezen en zo ja, van welk hulpverleningsaanbod kan hij het best profiteren?

3 **Psychiatrisch onderzoek**

30. In hoeverre is er sprake van psychiatrische problematiek bij X?
31. In hoeverre is er sprake van psychiatrische problemen bij de ouder(s)/opvoeder(s) van X en in hoeverre werkt dit belemmerend in het pedagogisch en affectief handelen ten opzichte van X mede gezien de problematiek van X?

4 **Overige**

Deze categorie is bestemd voor bijzondere situaties waarbij bovenstaande vragen niet toereikend zijn

32. In hoeverre komen er uit het onderzoek bevindingen naar voren die niet aan de orde zijn gekomen in de onderzoeksvragen, maar wel van belang zijn met betrekking tot de ontwikkeling en opvoeding van de jeugdige en/of bij eventueel te nemen beslissingen?

II **Vragenlijst Bescherming (en pleeggezinplaatsing)**

1 **Kind**

1. Hoe is de functieontwikkeling van X verlopen met betrekking tot:
de taalontwikkeling van X
de motorische ontwikkeling van X
de zindelijkheidsontwikkeling van X
de lichamelijke ontwikkeling van X
het eten/slappen van X
de spelontwikkeling van X
de aandacht/concentratie van X
de frustratietolerantie van X
.....
2. Hoe is het gesteld met de cognitieve mogelijkheden van X?
3. Hoe is de sociaal-emotionele ontwikkeling van X verlopen?
4. Hoe is de gehechtheidsontwikkeling van X verlopen en hoe is de kwaliteit van de gehechtheid?
5. Hoe is de psycho-seksuele ontwikkeling van X verlopen?
6. Hoe is het gesteld met de gewetensontwikkeling van X?

7. Wat is de achtergrond van de gedragsproblemen van X?
 8. Hoe beleeft X de (vink aan):
omgangsregeling
echtscheiding
pleeggezinplaatsing
plaatsing in een tehuis
.....
 9. En van welke copingmechanismen maakt X daarbij eventueel gebruik (hoe is het probleemoplossend vermogen)?
 10. Hoe beleeft X de relatie/contact met respectievelijk (vink aan):
vader
moeder
broer(s)
zus(sen)
stiefvader
stiefmoeder
stiefbroer(s)
stiefzus(sen)
pleegvader
pleegmoeder
pleegbroer(s)
pleegzus(sen)
.....
 11. Hoe heeft X de volgende problematiek kunnen verwerken cq welke factoren belemmeren de verwerking hiervan (vink aan):
echtscheiding
pleeggezinplaatsing
 plaatsing in een tehuis
 traumatische ervaringen

 12. Wat vraagt de problematiek van X aan specifieke pedagogische en affectieve vaardigheden van een opvoeder?
 13. Is specifieke hulpverlening/ondersteuning voor X aangewezen en zo ja in welke vorm en waar dient deze zich op te richten?
 14. Wat zijn in het geval van X (contra) indicaties voor (vink aan):
plaatsing in een pleeggezin
tehuis
besloten plaatsing
gesloten plaatsing
terugplaatsing
.....
- 2A **Moeder**
15. Hoe is de persoonlijkheid en het verstandelijk vermogen van de moeder?

- 16. Hoe is de relatie van de moeder tot X?
- 17. Wat zijn de pedagogische en affectieve mogelijkheden van de moeder (o.a. opvoedingsstijl) in relatie tot X?
- 18. Hoe kunnen de uitkomsten van de interactie tussen de moeder en X worden geïnterpreteerd?
- 19. Met het oog op mogelijke loyaliteitsproblematiek: hoe steunend is de relatie van de moeder voor X?
- 20. Hoe staat de moeder tegenover:
 - Plaatsing van X in een pleeggezin
 - Plaatsing van X in een tehuis
 - Besloten plaatsing van X
 - Gesloten plaatsing van X
 - Terugplaatsing van X
 -

- 21. In welke mate is de moeder in staat kind X te ondersteunen met betrekking tot:
 - het contact met.....
 - het verblijf in het pleeggezin
 - het verblijf in een tehuis
 - het verblijf in een gesloten inrichting
 -

- 22. Is specifieke hulpverlening voor de moeder aangewezen en zo ja, van welk hulpverleningsaanbod kan zij het best profiteren?

2 B Vader

- 23. Hoe is de persoonlijkheid en het verstandelijk vermogen van de vader?
- 24. Hoe is de relatie van de vader tot X?
- 25. Wat zijn de pedagogische en affectieve mogelijkheden van de vader (o.a. opvoedingsstijl) in relatie tot X?
- 26. Hoe kunnen de uitkomsten van de interactie tussen de vader en X worden geïnterpreteerd?
- 27. Met het oog op mogelijke loyaliteitsproblematiek: hoe steunend is de relatie van de vader voor X?
- 28. Hoe staat de vader tegenover:
 - Plaatsing van X in een pleeggezin
 - Plaatsing van X in een tehuis
 - Besloten plaatsing van X
 - Gesloten plaatsing van X
 - Terugplaatsing van X
 -

- 29. In welke mate is de vader in staat kind X te ondersteunen met betrekking tot:
 - het contact met.....
 - het verblijf in het pleeggezin
 - het verblijf in een tehuis
 - het verblijf in een gesloten inrichting
 -

30. Is specifieke hulpverlening voor de vader aangewezen en zo ja, van welk hulpverleningsaanbod kan hij het best profiteren?

2C Verzorger(s)/ pleegouder(s)

2C alleen aanvinken wanneer er sprake indien van pleegouder(s)

31. Hoe is de persoonlijkheid en het verstandelijk vermogen van de pleegouder(s)/verzorger(s)?
32. Hoe is de relatie van de verzorger(s)/pleegouder(s) tot X?
33. Wat zijn de pedagogische en affectieve mogelijkheden van de pleegouder(s)/verzorger(s) (inclusief opvoedingsstijl) in relatie tot X?
34. Hoe kunnen de uitkomsten van de interactie tussen de verzorger(s)/pleegouder(s) en X worden geïnterpreteerd?
35. Met het oog op mogelijke loyaliteitsproblematiek: hoe steunend is de relatie van de verzorger(s)/pleegouder(s) voor X?
36. Hoe worden de mogelijkheden van de pleegouder(s)/ verzorger(s) ingeschat om de omgang van X met de ouder(s) vorm te geven en te hanteren?
37. Is specifieke ondersteuning voor de verzorger(s)/pleegouder(s) aangewezen en zo ja, van welke ondersteuningsmogelijkheden kunnen zij het beste profiteren?

3 Psychiatrisch onderzoek

38. In hoeverre is er sprake van psychiatrische problematiek bij X?
39. In hoeverre is er sprake van psychiatrische problemen bij de ouder(s)/opvoeder(s) van X en in hoeverre werkt dit belemmerend in het pedagogisch en affectief handelen ten opzichte van X mede gezien de problematiek van X?

4 Overig

40. Wat zijn de positieve respectievelijk negatieve ontwikkelingskansen van het kind op korte en op lange termijn in het (vink aan):
pleeggezin
eigen gezin
gesloten plaatsing
.....

Deze laatste vraag is bestemd voor bijzondere situaties waarbij bovenstaande vragen niet toereikend zijn

41. In hoeverre komen er uit het onderzoek bevindingen naar voren die niet aan de orde zijn gekomen in de onderzoeksvragen, maar wel van belang zijn met betrekking tot de ontwikkeling en opvoeding van de jeugdige en/of bij eventueel te nemen beslissingen?

Reactie cliënt

- Omschrijf eventuele reacties van cliënt en/of ouders op conceptbrief.....
.....
.....
.....

Type onderzoek
Aanvinken wat van toepassing is

Onderzoek zal worden uitgevoerd door:

.....
.....(naam deskundige(n) invullen)

Termijn onderzoek

Het onderzoek dient binnen X weken te worden afgerond en moet op (datum invullen) in het bezit van de opdrachtgever zijn.

Bijlagen onderzoek

Als bijlagen zijn toegevoegd (te denken valt aan bijvoorbeeld raadsrapportage, schoolverslagen, evt. eerder verricht psychiatrisch/psychologisch onderzoek (indien beschikbaar), hulpverleningsplan etc):

-
-
-

Toestemming ouder(s)/ verzorger(s)/ jeugdige

Ouder(s)/verzorger(s) gaan akkoord met de aanvraag van het onderzoek en zijn bereid hieraan mee te werken. Zij hebben, indien van toepassing, toestemming gegeven voor het gebruik van informanten. Zij hebben kennis genomen van de gestelde onderzoeksvragen, rechten van de cliënt en zijn op de hoogte van de verstuurde bijlagen.

Ondertekening

Datum.....

Cc Ouders en kind(eren) vanaf 12 jaar